

Информация за финансиран на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2020 г.
Основна научна област:
Хуманитарни науки
№ на договор:
КП-06-Н50/2
Начална дата на проекта и срок на договора:
1.01.2021 – 31.12.1923
Заглавие на проекта:
Словното богатство на Учителното евангелие на Константин Преславски: старобългарско-гръцки и гръцко-старобългарски речници индекси
Базова организация:
Институт за балканистика с Център по тракология при БАН
Партньорски организации:
—
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
проф. д-р Лора Емилова Тасева
Общ размер на договореното финансиране:
131 920 лв

Резюме на проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Обектът на предлаганото фундаментално научно изследване в областта на българското културно-историческо наследство – Учителното евангелие на Константин Преславски (дидактичен корпус от 51 беседи) – се нарежда сред най-важните паметници на преводната ни литература от IX-X в., а заради авторските части в него – също и на оригиналната. Въпреки това той все още не е проучен системно от редица филологически аспекти, в т.ч. като лексикален корпус и с оглед на преводаческата техника. Целта на проекта е да запълни съществена празнина в познанията за словното богатство на българската книжнина от тази епоха и в частност за езика на един от значимите ѝ представители. Основната задача се състои в изработване на старобългарско-гръцки и гръцко-старобългарски речници индекси към творбата, които да систематизират в пълнота словния инвентар на тази обемна текстова сбирка (ок. 80-90 000 словоупотреби). За нейното осъществяване ще бъде създаден програмен пакет за лексикографска обработка на славянски средновековни преводни текстове от гръцки. Пълната ексцерпция на данните и тяхното представяне в двата словоуказателя ще обогатят познанията за езика на Константин Преславски като преводач и автор и ще придвижат тяхното проучване на качествено ново равнище. Чрез частни съпоставителни изследвания на данните от двуезичните речници в контекста на лексиката на старобългарския корпус като цяло и на отделни творби, а също и на гръцко-славянските лексикални транспоненти в по-късни преводни текстове, ще се направят обосновани научни заключения за мястото на Учителното евангелие (нататък УЕ) в изграждането на книжовния старобългарски език, за спецификите на лексикално равнище, свързани с авторския стил и стила на жанра. При работата не само с издадени, но и с ръкописни византийски източници, вероятно ще се открият някои по-близки съответствия за фрагменти засега без точен паралел.

Предвиденият свободен научен достъп до печатната и електронната форма на крайните продукти на проекта – двата речника и сборника с изследвания – ще осигури бързото въвеждане в научно обръщение на резултатите, а предоставянето на създадения програмен пакет със свободен код ще даде на научната общност ценен инструмент за лексикографска обработка на други славянски преводни текстове. Привличането на чуждестранни учени като участници в проекта и като поканени лектори на двете научни събития ще съдейства за повишаване на интереса към българистичната проблематика зад граница.

Членове на научния колектив

Организации/участници ¹	Бележка ²
Базова организация:	
Институт за балканистика с Център по тракология – Българска академия на науките	
Ръководител на научния колектив	
проф. д-р Лора Емилова Тасева	учен
Участници:	
проф. д-р Ахим Рабус (Фрайбургски университет)	учен от чужбина
доц. д-р Добриела Тодорова Котова	учен
доц. д-р Петра Станковска (Люблянски университет)	учен от чужбина
гл. ас. д-р Екатерина Панчева Дикова	учен
д-р Иван Петров Петров (Медицински университет – Пловдив)	млад учен
маг. Христина Тенчева Давидкова, докторант	докторант
бак. Георги Митков Митов, филолог в ИБЦТ и магистрант в СУ	студент
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	

1 Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

2 Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).